FUMO
Omgevingsdienst Fryslân

J.W. de Visserwei 10
9001 ZE Grou

(0566) 750 300
www.fumo.nl
info@fumo.nl

de gemeenteraden van de deelnemende gemeenten
Provinciale Staten van de provincie Fryslân
Algemeen Bestuur van het Wetterskip

Grou, 12 april 2024

Kenmerk : 20240412FUMO00
Afdeling : Bedrijfsvoering
Behandeld door : mr. C.F.C. Hendriks /
Uw kenmerk :

Betreft : Ontwerpbesluit gemeenschappelijke regeling FUMO 2024

Geachte leden van de gemeenteraden, de Provinciale Staten en van het Algemeen Bestuur van het Wetterskip Fryslân-leden,

De Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr) is op 1 juli 2022 gewijzigd. Met deze wetswijziging worden de mogelijkheden van volksvertegenwoordigers om de eigen controlerende en kaderstellende rol bij gemeenschappelijke regelingen te versterken aangepast en uitgebreid. Ook wordt de democratische legitimatie van de besluitvorming binnen zo'n samenwerkingsverband vergroot. Naar aanleiding van deze wetswijziging moet ook onze gemeenschappelijke regeling worden aangepast.

Ter voorbereiding op de wijziging van onze gemeenschappelijke regeling hebben we een traject doorlopen met volksvertegenwoordigers samen met de kring van Friese griffiers en de Veiligheidsregio Fryslân. Gezamenlijk met de Veiligheidsregio zijn tijdens die bijeenkomsten gevraagd, wat van de nieuwe uitgangspunten in de wet wordt gevonden. Zo hebben wij in maart 2023 input opgehaald inzake de wijzigingen en hoe hier vorm aan kan worden gegeven. We hebben de aanwezigen gevraagd hoe de wetswijzigingen (een aantal wijzigingen is van rechtswege van toepassing en een aantal kan in overleg met u de gewenste invulling krijgen) het beste kunnen worden verwerkt en binnen welke kaders. Ook heeft het dagelijks bestuur van de gemeenschappelijke regeling FUMO de wetswijzigingen getoetst aan de huidige regeling. Op basis van deze input en de toetsing door genoemd dagelijks bestuur is dit voorliggende ontwerpbesluit gemeenschappelijke regeling FUMO 2024 opgesteld. Het ontwerp wordt u door het dagelijks bestuur van de FUMO aangeboden. U wordt gevraagd om uw zienswijze op het ontwerp te geven.

Waarom nu?
Door de wetswijziging is het nodig een aantal bepalingen in de gemeenschappelijke regeling FUMO 2022 aan te passen. Wijziging van de gemeenschappelijke regeling moet voor 1 juli 2024 plaats vinden. Dat is de termijn die de wetgever heeft gesteld (m.u.v. de wijzigingen die van rechtswege geldig zijn per 1 juli 2022). Gezien de procedure die doorlopen moet gaan worden, gaan we de datum

van 1 juli 2024 niet halen. Echter de risico's als gevolg van het te laat vaststellen zijn beperkt. Na 1 juli 2024 zal, daar waar sprake is van strijdigheid met de Wet gemeenschappelijke regeling (Wgr), de wet prevaleren boven de Gemeenschappelijke Regeling FUMO 2022.

Wat verandert er?
De wijziging van de Wgr bevat twee soorten bepalingen. Er is een aantal bepalingen direct werkend, deze gelden van rechtswege. Maar er is ook een aantal onderdelen die verplicht zijn om op te nemen in de bestaande gemeenschappelijke regeling. Het betreft: de actieve informatieplicht, evaluatie, participatie, zienswijze bij bepaalde voorgenomen besluiten en bepalingen over uittreding. Hieronder volgt een korte toelichting per onderdeel.

Zienswijzeprocedure bij treffen/wijzigen regeling
Bij het treffen en wijzigen van een gemeenschappelijke regeling moet voor vaststelling eerst een zienswijze aan de raden, provinciale staten en het algemeen bestuur Wetterskip Fryslan worden gevraagd. Eerst zal aan de volksvertegenwoordigers een verzoek worden gedaan om een zienswijze te geven en vervolgens zullen de colleges, respectievelijk Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van het Wetterskip aan de volksvertegenwoordigers toestemming vragen om de Gemeenschappelijke Regeling te wijzigen, waarna de colleges, respectievelijk Gedeputeerde Staten en het dagelijks bestuur van het Wetterskip de Gemeenschappelijke Regeling zullen vaststellen. Deze procedure is wettelijk vastgelegd in de Wgr en deze werkt van rechtswege.

Aanpassen regels gevolgen uittreding
Het is verplicht om vooraf te bepalen wat de voorwaarden zijn waaronder een deelnemer kan uittreden uit de regeling. Ook moet vooraf worden bepaald wat de gevolgen van uittreding zijn. Met de wijziging van de Wgr is het verplicht om vooraf te bepalen wat de voorwaarden zijn waaronder kan worden uitgetreden en wat de gevolgen van uittreding zijn. De huidige bepaling in de GR voldeed reeds aan deze vereiste. Er wijzigt niets aan deze bepaling.

Zienswijze voorgenomen besluiten
Op dit moment wordt al voor de ontwerp begroting om een zienswijze gevraagd. Het opnemen van een zienswijze procedure voor andere onderwerpen leidt tot een grotere belasting van de bestuurlijke agenda's. Voorstel is dan ook om het algemeen bestuur per geval te laten bepalen voor welke besluiten aanvullend zienswijzen aan u wordt gevraagd. In de voorbereiding van de concept Gemeenschappelijke Regeling Fumo 2024 is wel als wenselijk aangegeven dat er een zienswijze mogelijkheid zou komen op de kadernota. Het belang van democratische controle heeft zeker wel onze aandacht gehad, echter afgewogen tegen het belang van een doelmatige en doeltreffende samenwerking achten wij het niet verstandig om een zienswijze mogelijkheid op te nemen. Het is financieel en vakinhoudelijk een uitdaging om alle ontwikkelingen in een zo vroeg mogelijk stadium te onderkennen en op geld te waarderen. Door de voorbereiding naar voren te schuiven ten behoeve van een zienswijze procedure, worden de onzekerheden alleen maar vergroot, hetgeen een doeltreffende besluitvorming kan hinderen.

Inhoudelijk reageren zienswijze

Deze wetswijziging vraagt om aanvulling van de huidige zienswijze procedures. De wet geeft een verplichte aanvulling om schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijzen en aan te geven welke conclusies hier mogelijk aan verbonden zijn. Daarom is o.a. bij de begroting opgenomen dat het dagelijks bestuur, voorafgaand aan het vaststellen van de begroting, schriftelijk en gemotiveerd aan het orgaan dat zienswijzen heeft ingediend, deze in kennis zal stellen van zijn oordeel over de zienswijzen, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.

Evalueren regeling

Het opnemen van een terugkerende evaluatie kan leiden tot een grotere belasting van de bestuurlijke agenda's, als er geen aanleiding is tot evalueren. De komende jaren staan de omgevingsdiensten voor een doorontwikkeling, als gevolg van de Omgevingswet en het Interbestuurlijk Programma IPB VTH. Daarom is opgenomen, dat het algemeen bestuur kan besluiten een evaluatie naar de regeling uit te laten voeren, indien zij dit nodig acht.

Participatie

Uit de opgedane reacties van de deelnemers komt niet een eenduidig beeld naar voren als het gaat om het wel of niet vastleggen van afspraken over participatie. Een deel van de aanwezigen bij de bijeenkomst van de Friese Griffierskring was van mening dat participatie juist bij de volksvertegenwoordiging moet liggen en dat het de taak van de hen is om dit signaal vervolgens op de juiste plaats te beleggen. Voorstel is om burgerparticipatie te verleggen naar de deelnemers, op de wijze waarop artikel 10 Wgr voorziet.

Actieve informatieplicht

De passieve informatieplicht wordt uitgebreid met een actieve informatieplicht, waarbij de Gemeenschappelijke Regeling 2024 moet regelen op welke wijze de inlichtingen worden verstrekt. Het ontwerp GR voorziet in deze actieve informatieplicht.

Regionale adviescommissie

Alle gemeenteraden van de deelnemende gemeenten kunnen samen een voorstel doen voor het instellen van een gemeenschappelijke adviescommissie. Het algemeen bestuur van de FUMO moet vervolgens de gemeenschappelijke adviescommissie instellen. Deze bepaling uit de Wgr werkt rechtstreeks, daarnaast kende de Gemeenschappelijke Regeling FUMO 2022 ook al een dergelijke bepaling.

Wijzigingen begrotingscyclus

In de artikelen 34, 34a en 35 van de Wgr zijn nieuwe data opgenomen voor het aanbieden of aanleveren van financiële stukken. De artikelen in de Gemeenschappelijke Regeling FUMO, zoals de termijn voor zienswijze, zijn aangepast aan de wettelijke regelgeving. Aan de cyclus van planning en control wijzigt weinig, omdat de termijn van zienswijze reeds was opgenomen in de Gemeenschappelijke Regeling 2022 en daarmee vooruitliep op de Wgr.

Om de wijzigingen extra overzichtelijk te maken is bij deze brief een tabel gevoegd. In onderstaande tabel is kort samengevat wat de elf wijzigingen zijn, wat de wettelijke grondslag is en of de wijziging van rechtswege geldt, dus per 1 juli 2022 en/of de GR FUMO 2022 aangepast dient te worden en op welke wijze en waar dit uiteindelijk is terug te vinden in de GR FUMO 2024. In de concept-Gemeenschappelijke Regeling zijn de wijzigingen in blauw vermeld.

Verzoek en vervolg

Wij verzoek u uiterlijk 20 juni 2024 uw eventuele zienswijzen aan ons kenbaar te maken. Indien u geen zienswijzen kenbaar wilt maken, horen wij dit graag zo spoedig als mogelijk. U kunt uw reactie sturen aan info@fumo.nl. Alle zienswijzen worden vervolgens verwerkt in een zienswijze nota concept gemeenschappelijke regeling FUMO 2024. Deze nota en de definitieve voorstellen worden voor het dagelijks bestuur van de FUMO van 26 september 2024 voorbereid. Daarna legt het dagelijks bestuur van de FUMO het wijzigingsbesluit voor aan de colleges, Gedeputeerde Staten en het Dagelijks Bestuur van het Wetterskip. Na vaststelling van dit ontwerpbesluit door hen, dienen zij toestemming te krijgen van respectievelijk de gemeenteraden, Provinciale Staten en het Algemeen Bestuur van het Wetterskip om daarna het besluit zelf definitief vast te stellen. Naar verwachting is de Gemeenschappelijke Regeling FUMO 2024 in 2025 gewijzigd.

Hoogachtend,
namens het dagelijks bestuur van de FUMO

I. Groeneveld
Voorzitter

P. Hofstra
Directeur/secretaris

Bijlage

Overzicht van de wijzigingen volgend uit de Wgr:
In onderstaande tabel is kort samengevat wat de elf wijzigingen zijn, wat de wettelijke grondslag is en of de wijziging van rechtswege geldt, dus per 1 juli 2022 en/of de GR FUMO 2022 aangepast dient te worden en op welke wijze.

Nr.	Wijziging	Grondslag (Wgr)	Wanneer	Wijze in ontwerp	Waar komt het terug in de GR
1.	Zienswijzeprocedure bij treffen/wijzigen regeling	Artikel 1	Van rechtswege	Deze bepaling in de Wgr werkt van rechtswege en daarom is het niet nodig om deze op te nemen in de GR. Dit is tevens de reden om de raden/AB/PS nu ook om een zienswijze te vragen, voordat de colleges/GS en DB Wetterskip, met toestemming van de raden, de regeling kunnen wijzigen.	Nvt, zie wettekst
2.	Aanpassen regels gevolgen uittreding	Artikel 9	Aanpassen GR	Met de wijziging van de Wgr is het verplicht om vooraf te bepalen wat de voorwaarden zijn waaronder kan worden uitgetreden en wat de gevolgen van uittreding zijn. De huidige bepaling in de GR voldeed reeds aan deze vereiste.	Artikel 36, niet gewijzigd want de GR voldeed al.
3.	Zienswijze op voorgenomen besluiten	Artikel 10, lid 5	Aanpassen GR	Op dit moment wordt al een zienswijze gevraagd, voor de begroting. Het opnemen van een zienswijze procedure leidt tot een grotere belasting van de bestuurlijke agenda's. Voorstel is dan ook om het algemeen bestuur FUMO per geval te laten bepalen voor welke besluiten aanvullend zienswijzen	Artikel 28 GR toegevoegd.

				aan de raden wordt gevraagd.	
4.	Verplichting van het DB om te reageren op zienswijzen	Artikel 10, lid 6	Aanpassen GR	Deze wijziging vraagt om aanvulling van de reeds bestaande zienswijze procedures met betrekking tot de ontwerpbegroting. De Wgr geeft een verplichte aanvulling om schriftelijk en gemotiveerd te reageren op de ingediende zienswijze en aan te geven welke conclusies hier mogelijk aan verbonden zijn. Daarom is o.a. bij de begroting opgenomen dat het dagelijks bestuur FUMO de vertegenwoordigende organen voorafgaande aan het vaststellen van de begroting schriftelijk en gemotiveerd in kennis zal stellen van zijn oordeel over de zienswijze, alsmede van de eventuele conclusies die het daaraan verbindt.	Artikel 28 GR, 30 GR
5.	Evalueren van de GR	Artikel 11a	Aanpassen GR	Het opnemen van een terugkerende evaluatie kan leiden tot een grotere belasting van de bestuurlijke agenda's, als er geen aanleiding is tot evalueren. De komende jaren staan de omgevingsdiensten voor een doorontwikkeling, dus verandering zal eerder plaatsvinden dan volgens een vastgestelde periodiek. Daarom is opgenomen, dat het algemeen bestuur kan besluiten een evaluatie naar de regeling uit te laten voeren, indien zij dit nodig acht.	Artikel 39 van de GR

6.	Afspraken over participatie	Artikel 10, lid 7	Aanpassen GR	Uit de opgedane reacties van de deelnemers komt niet een eenduidig beeld naar voren als het gaat om het wel of niet vastleggen van afspraken over participatie. Een deel is van mening dat participatie juist bij de raden ligt en dat het de taak van de raden/AB Wetterskip/PS is om dit signaal vervolgens op de juiste plaats te beleggen. Voorstel is om burgerparticipatie te verleggen naar de deelnemers, op de wijze waarop artikel 10 Wgr voorziet.	Artikel 27 van de GR
7.	Actieve informatieplicht	Artikel 17	Van rechtswege/ Aanpassen GR	De passieve informatieplicht wordt uitgebreid met een actieve informatieplicht, waarbij de GR moet regelen op welke wijze de inlichtingen worden verstrekt. De huidige bepaling in de GR voldeed reeds aan deze vereiste.	Artikel 23
8.	Regionale gemeenschappelijke adviescommissie	Artikel 24a	Van rechtswege	Deze bepaling uit de Wgr werkt rechtstreeks, daarnaast kende de Gemeenschappelijke Regeling FUMO 2022 ook al een dergelijke bepaling.	Nvt
9.	Veranderingen in de begrotingscyclus	Artikel 34, 35	Van rechtswege	In de artikelen 34, 34a en 35 van de Wgr zijn nieuwe data opgenomen voor het aanbieden of aanleveren van financiële stukken. De artikelen in de GR, zoals de termijn voor zienswijze zijn aangepast aan de wettelijke regelgeving.	Nvt

10.	Het recht van onderzoek	Gemeente- en provinciewet	Van rechtswege	Deze bepalingen werken van rechtswege en daarom is het niet nodig om deze op te nemen in de GR.	Nvt
11.	Onderzoeksmogelijkheden rekenkamers	Gemeente- en provinciewet	Van rechtswege	Deze bepalingen werken van rechtswege en daarom is het niet nodig om deze op te nemen in de GR.	Nvt